

بخشنامه به: معاونان، روسای مراکز و مدیران کل سازمان مرکزی، روسای استان‌ها، واحدهای
مراکز آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی

موضوع: "شیوه‌نامه واحدهای پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی"

با توجه به آیین‌نامه جدید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص نحوه تأسیس واحدهای پژوهشی در دانشگاه‌ها به شماره عتف_آ_۳۱۰۳ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷ و همچنین اصلاح ساختار دانشگاه آزاد اسلامی در سطح سازمان مرکزی و سپردن مسئولیت امور مربوط به صدور مجوز فعالیت، نظارت و راهبری کلیه گروههای پژوهشی، پژوهشکدها و مراکز تحقیقاتی به پژوهشگاه و شبکه آزمایشگاهی دانشگاه، به پیوست شیوه‌نامه واحدهای پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی با رویکرد هدایت فعالیت‌های پژوهشی به سمت اولویت‌های پژوهشی و فناوری کشور، انجام طرح‌های پژوهشی کلان و میان‌رشته‌ای جهت رفع نیازهای کشور، ساماندهی واحدهای پژوهشی در زمینه‌های تخصصی و مأموریت گرا، تشویق اعضاً هیأت علمی به مشارکت و همکاری در واحدهای پژوهشی، تقویت جایگاه واحدهای پژوهشی و درآمدزاگی از طریق پژوهش‌های کاربردی ابلاغ می‌گردد.

بدیهی است مسئولیت نظارت بر حسن اجرای شیوه‌نامه یادشده با روسای استان‌ها و واحدهای دانشگاهی می‌باشد.

محمد‌مهدی طهرانچی

شیوه‌نامه واحدهای پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی

مقدمه

اجرای تحقیقات هدفمند و مبتنی بر نیاز جامعه امری ضروری است که بدون آن هیچ کشوری نمی‌تواند بر توانمندی‌های خود افزوده و در رقابت، از سایر کشورها پیشی گیرد. امروزه یکی از مهم‌ترین شاخص‌هایی که میزان پیشرفت کشور را نشان می‌دهد انجام تحقیقات نوآورانه مبتنی بر نیاز کشور است. برای انجام چنین پژوهش‌هایی باید رابطه مناسبی بین اجزای اصلی نوآوری در کشور یعنی دولت، صنعت و دانشگاه وجود داشته باشد. واحدهای پژوهشی می‌توانند نقش واسطه بین دولت و صنعت از یک‌سو و دانشگاه از سوی دیگر داشته باشند.

دانشگاه آزاد اسلامی با داشتن اعضاء هیأت علمی، کارکنان متخصص، کارشناسان توانمند و زیرساخت‌های مناسب اعم از آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های پیشرفتی و با فناوری بالا می‌تواند در رفع مشکلات و همچنین توسعه کشور نقش مؤثری ایفا نماید. با توجه به آیین‌نامه جدید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص نحوه تأسیس واحدهای پژوهشی در دانشگاه‌ها به شماره عتف_آ_۳۱۰۳_۱۳۹۷/۱۱/۰۷ و همچنین تغییر ساختار دانشگاه آزاد اسلامی در سطح سازمان مرکزی، شیوه‌نامه واحدهای پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی به شرح زیر ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱: تعاریف

- ۱-۱. وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.
- ۱-۲. دانشگاه: منظور دانشگاه آزاد اسلامی و مراکز وابسته به آن است.
- ۱-۳. پژوهشگاه و شبکه آزمایشگاهی: منظور پژوهشگاه و شبکه آزمایشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی است که بخشی از ساختار اداری سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی را تشکیل می‌دهد.
- ۱-۴. دفتر: منظور اداره کل پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی است.
- ۱-۵. شورا: منظور شورای مراکز تحقیقاتی است.
- ۱-۶. واحد دانشگاهی مؤسس: واحد دانشگاهی است که طبق ضوابط و مقررات اقدام به تأسیس واحد پژوهشی می‌نماید.
- ۱-۷. پژوهشگر: پژوهشگر در واحد پژوهشی به فردی اطلاق می‌شود که به صورت قراردادی یا مأموریت در قالب عضو، مجری یا همکار پروژه در یک گروه پژوهشی فعالیت تحقیقاتی می‌نماید.
- ۱-۸. واحد پژوهشی: شامل گروه پژوهشی (هسته پژوهشی) و مرکز پژوهشی (پژوهشکده) می‌شود.

- ۹-۱. واحد پژوهشی مأموریت گرا: منظور واحد پژوهشی است که در زیرمجموعه یک برنامه تحقیقاتی کلان و با توجه به معضلات دانشگاه و کشور وظایفی را بر عهده گرفته و با انجام تحقیقات کاربردی و منسجم نسبت به حل آن مسائل اقدام می‌نماید.
- ۱۰-۱. طرح‌های کلان: منظور طرح‌های کلان ملی مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و همچنین طرح‌هایی است که توسط واحد دانشگاهی یا استان در راستای اهداف مختلف شامل تجاری‌سازی، تولید دانش فنی قابل فروش و رفع نیازهای اساسی واحد دانشگاهی یا استان یا کشور تدوین می‌شود.
- ۱۲-۱. پژوهشگران میهمان: منظور پژوهشگرانی است که هیچ‌گونه رابطه استخدامی با دانشگاه آزاد اسلامی ندارند.

ماده ۵.۲. اهداف

- ۱-۲. تقویت ارتباط دانشگاه با صنعت و جامعه و همکاری علمی با مراکز پژوهشی و آموزشی سایر کشورها و سازمان‌های بین‌المللی با رعایت قوانین و مقررات بالادستی؛
- ۲-۲. هدایت فعالیت‌های پژوهشی به سمت اولویت‌های پژوهشی و فناوری کشور؛
- ۲-۳. بالا بردن کیفیت انجام تحقیقات و مدیریت بهینه دانش و یافته‌های پژوهشی؛
- ۲-۴. انجام طرح‌های پژوهشی کلان و میان‌رشته‌ای جهت رفع نیازهای کشور؛
- ۲-۵. ساماندهی واحدهای پژوهشی در زمینه‌های تخصصی و مأموریت گرا در دانشگاه، پژوهشگاه و شبکه آزمایشگاهی؛
- ۲-۶. بسترسازی مناسب جهت تجاری‌سازی دستاوردهای پژوهشی و کسب درآمدهای غیر شهریه ایی از طریق ارتباط مؤثر با مراکز رشد و معرفی نمونه‌های اولیه تولیدشده برای استقرار در آن مراکز.

ماده ۵.۳. شورا

- این شورا به منظور سیاست‌گذاری و تدوین دستورالعمل مربوطه و ترسیم نقشه راه واحدهای پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی در پژوهشگاه و شبکه‌های آزمایشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی با اعضای زیر تشکیل می‌شود:
- ۳-۱. رئیس پژوهشگاه و شبکه‌های آزمایشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی (رئیس شورا)؛
- ۳-۲. معاون مراکز تحقیقاتی و شبکه‌های آزمایشگاهی (نایب‌رئیس شورا)؛
- ۳-۳. مدیر کل پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی (دبیر شورا)؛
- ۳-۴. مدیر کل امور پژوهشی معاونت علوم، مهندسی و کشاورزی؛
- ۳-۵. مدیر کل امور پژوهشی معاونت علوم انسانی و هنر؛
- ۳-۶. مدیر کل کارآفرینی و تجاری‌سازی؛
- ۳-۷. مدیر کل توسعه پژوهش، فناوری و نوآوری علوم پزشکی؛
- ۳-۸. رئیس باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان؛
- ۳-۹. یک نفر عضو هیأت علمی متخصص در حوزه تخصصی واحد پژوهشی؛

- ۱۰-۳. نماینده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
۱۱-۳. نماینده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

ماده ۴. وظایف واحد پژوهشی

- ۱-۴. اجرای طرح‌های کلان مصوب واحد مؤسس در قالب طرح درون دانشگاهی و پایان‌نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری؛
۲-۴. انجام طرح‌های برون دانشگاهی؛
۳-۴. انجام تحقیقات محصول محور در راستای تأسیس شرکت‌های دانش‌بنیان و تجاری‌سازی تحقیقات؛
۴-۴. برگزاری دوره‌های آموزشی؛
۵-۴. تولید دانش فنی و ثبت اختصار؛
۶-۴. تولید یا توسعه نرم‌افزارها و تجهیزات آزمایشگاهی موردنیاز صنعت و جامعه باقابلیت تجاری‌سازی.
تبصره- طرح کلان بعد از طرح در هیأت رئیس واحد دانشگاهی مؤسس، در شورا تصویب می‌شود.

ماده ۵. انواع واحدهای پژوهشی

- ۱-۵. گروه پژوهشی / هسته پژوهشی: کوچک‌ترین واحد پژوهشی است که در حوزه‌های مختلف علوم با همکاری گروهی از اعضای هیأت علمی یا پژوهشگران یک یا چند دانشکده برای تحقیقات با موضوعی تخصصی تأسیس می‌شود.

- ۲-۵. مرکز تحقیقات(پژوهشکده): واحد پژوهشی است که متشکل از دو یا چند گروه/ هسته پژوهشی مرتبط با برنامه پژوهشی پژوهشکده تشکیل می‌شود.

تبصره- واحدهای پژوهشی یا به صورت مستقل با مدت‌زمان محدود باهدف فراهم کردن بسترهای لازم به‌منظور انجام طرح‌های پژوهشی تقاضامحور و مأموریت‌های پژوهشی دانشگاه ایجاد می‌شوند و اعتبار موردنیاز آن‌ها برای انجام این قبیل فعالیت‌ها در قالب طرح‌های مصوب پژوهشی تأمین می‌شود، یا به صورت مشترک با دستگاه‌های مقاضی، نهادها و مؤسسات عمومی دولتی و غیردولتی و باهدف پاسخگویی به نیازهای پژوهشی آن‌ها شکل می‌گیرند. در این حالت، اعتبارات موردنیاز برای تأسیس و عملیاتی کردن طرح‌ها در قالب موافقتنامه و قرارداد همکاری به‌صورت مشارکتی با تأمین منابع مالی از سوی دستگاه مقاضی و ارائه خدمات علمی از سوی واحد پژوهشی فراهم می‌شود.

ماده ۶. شرایط تأسیس واحدهای پژوهشی

- ۱-۶. دارا بودن برنامه جامع پژوهشی مبتنی بر اسناد بالادستی، نیازهای ملی و بین‌المللی، منطقه‌ایی، محلی و آینده‌پژوهانه؛

- ۲-۶. وجود توانمندی‌ها و مزیت‌های نسبی در دانشگاه برای پاسخ به نیازهای پژوهشی جامعه؛
۳-۶. انعقاد تفاهم‌نامه یا قرارداد همکاری با سازمان‌ها و دستگاه‌های مقاضی اجرای طرح.

ماده ۷. شیوه تأسیس و فعالیت انواع واحدهای پژوهشی

۷-۱. گروه پژوهشی / هسته پژوهشی:

درخواست تأسیس گروه / هسته پژوهشی واحد دانشگاهی مؤسس به هیأت امنی استان به همراه پیوستهای زیر می‌باشد:

۱- برنامه توجیهی تأسیس گروه / هسته پژوهشی؛

۲- معرفی حداقل ۵ عضو هیأت علمی به عنوان پژوهشگر که از این تعداد باید یک نفر به عنوان پژوهشگر شاخص معرفی شود.

۳- معرفی امکانات و تجهیزات لازم در دانشکده یا دانشگاه؛

۴- مصوبه هیأت امنی استان مبنی بر موافقت با تأسیس گروه / هسته پژوهشی.

تبصره ۱- پژوهشگر شاخص باید دارای رتبه دانشیاری یا حداقل ۷۵٪ امتیاز پژوهشی دانشیاری مطابق با آیین‌نامه ارتقاء اعضای هیأت علمی باشد.

تبصره ۲- داشتن حداقل ۶۰ درصد امتیاز پژوهشی دانشیاری مطابق با آیین‌نامه ارتقاء اعضای هیأت علمی برای سایر پژوهشگران الزامی است.

تبصره ۳- پژوهشگران در شروع فعالیت به صورت همکار تحقیقاتی (پاره‌وقت) یا مأمور نیمه‌وقت با گروه / هسته پژوهشی همکاری می‌نمایند.

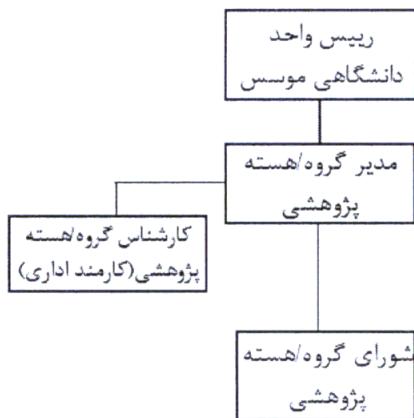
تبصره ۴- صدور مجوز مأموریت از قسمت آموزش به قسمت پژوهش باید با رعایت آیین‌نامه‌های مربوطه و تائید هیأت امنی استانی انجام گیرد.

تبصره ۵- تعیین، افزایش و تمدید مدت فعالیت گروه / هسته پژوهشی توسط هیأت امنی استانی بر اساس برنامه‌های پژوهشی ذی‌ربط انجام می‌گیرد.

تبصره ۶- انتخاب مدیر گروه / هسته پژوهشی به پیشنهاد رئیس واحد دانشگاهی مؤسس و تائید هیأت امنی استان خواهد بود و حکم ایشان با امضای رئیس واحد دانشگاهی مؤسس صادر خواهد شد.

تبصره ۷- مدیر گروه / هسته پژوهشی حتماً باید از بین اعضای هیأت علمی متخصص در زمینهٔ پژوهشی مربوطه انتخاب و همزمان سمت اجرایی دیگری نداشته باشد.

تبصره ۸- گروه / هسته پژوهشی مطابق نمودار سازمانی زیر، زیرمجموعه واحد دانشگاهی مؤسس خواهد بود.

تبصره ۹- اعضای شورای گروه/هسته پژوهشی، اعضای هیأت علمی عضو گروه/هسته پژوهشی هستند.

تبصره ۱۰- حق مسئولیت مدیر گروه/هسته پژوهشی معادل حق مسئولیت مدیر گروه آموزشی همان واحد دانشگاهی

می باشد که به مدت حداکثر یکسال از تأسیس آن از طریق واحد دانشگاهی مؤسس و پس از آن از محل درآمدہای گروه/هسته پژوهشی پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱۱- موظفی تدریس مدیر گروه/هسته پژوهشی معادل موظفی تدریس مدیر گروه آموزشی همان واحد دانشگاهی

می باشد.

تبصره ۱۲- پس از موافقت برای تأسیس گروه پژوهشی، هر واحد مؤسس می تواند علاوه بر سمت مدیر گروهی، سمت کارشناس گروه/هسته پژوهشی را ایجاد نماید. برای صرفه جویی و عدم تحملی هزینه های اضافی، تأمین نیروی انسانی گروه/هسته پژوهشی هر واحد دانشگاهی از میان کارکنان موجود در همان واحد دانشگاهی و به پیشنهاد مدیر گروه/هسته پژوهشی و تائید رئیس واحد دانشگاهی مؤسس تأمین و جابجایی لازم انجام می شود. ضمناً حقوق و مزایای ماهیانه کارشناس گروه/هسته شاغل در واحد پژوهشی جزو حمایت های مستمر واحد دانشگاهی مؤسس می باشد.

تبصره ۱۳- در واحدهای جامع مستقل، کلیه امور مربوط به هیأت امنی استان توسط شورای پژوهش و فناوری واحد دانشگاهی انجام می شود.

۷-۲. مرکز تحقیقات(پژوهشکده):

۱-۲-۷- درخواست تأسیس مرکز تحقیقات/پژوهشکده توسط واحد دانشگاهی مؤسس به پژوهشگاه و شبکه های آزمایشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی به همراه پیوست های زیر ارسال می شود:

۱-۱-۲-۷- برنامه توجیهی تأسیس مرکز تحقیقات/پژوهشکده؛

۲-۱-۲-۷- معرفی حداقل دو گروه/هسته پژوهشی باساقه فعالیت موفق در واحد دانشگاهی مؤسس که به عنوان زیرمجموعه مرکز تحقیقات/پژوهشکده فعالیت می نمایند.

۳-۱-۲-۷- معرفی امکانات و تجهیزات لازم در دانشکده یا دانشگاه؛

۴-۱-۲-۷- مصوبه هیأت امنای استان(یا شورای پژوهش و فناوری واحد دانشگاهی جامع مستقل) مبنی بر موافقت با تأسیس مرکز تحقیقات/پژوهشکده:

تبصره ۱۴- تعیین، افزایش و تمدید مدت فعالیت مرکز تحقیقات/پژوهشکده توسط هیأت امنای استانی بر اساس برنامه‌های پژوهشی ذی‌ربط انجام می‌گیرد.

تبصره ۱۵- انتخاب رئیس مرکز تحقیقات/پژوهشکده به پیشنهاد رئیس واحد دانشگاهی مؤسس و تائید شورا خواهد بود و حکم ایشان با امضای رئیس پژوهشگاه و شبکه‌های آزمایشگاهی دانشگاه صادر خواهد شد.

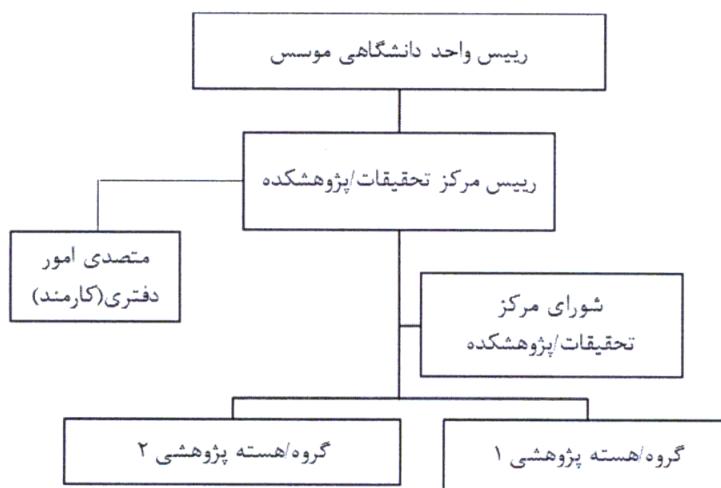
تبصره ۱۶- رئیس مرکز تحقیقات/پژوهشکده حتماً باید از بین اعضای هیأت علمی متخصص در زمینهٔ مربوطه باشد و همزمان سمت اجرایی دیگری نداشته باشد.

تبصره ۱۷- حق مسئولیت رئیس مرکز تحقیقات/پژوهشکده معادل حق مسئولیت رئیس دانشگاه همان واحد

می‌باشد که به مدت یک سال از تأسیس مرکز تحقیقات/پژوهشکده از طریق واحد دانشگاهی مؤسس و پس از آن از محل درآمدهای آن مرکز پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱۸- موظفی تدریس رئیس مرکز تحقیقات/پژوهشکده معادل موظفی تدریس رئیس دانشگاه همان واحد دانشگاهی می‌باشد.

۲-۲-۷- جایگاه مرکز تحقیقات/پژوهشکده مطابق نمودار سازمانی زیر، زیرمجموعه واحد دانشگاهی مؤسس خواهد بود.

تبصره ۱۹- مرکز تحقیقات (پژوهشکده) از نظر مالی مستقل و در چارچوب آییننامه‌های اداری، مالی و معاملاتی دانشگاه به فعالیت می‌پردازد و از نظر سلسله‌مراتب اداری، مشابه یک دانشکده خواهد بود.

تبصره ۲۰- پس از موافقت برای تأسیس مرکز تحقیقات/ پژوهشکده، واحد دانشگاهی مؤسس می‌تواند علاوه بر سمت رئیس مرکز تحقیقات/ پژوهشکده، سمت متصدی امور دفتری را ایجاد نماید. ضمناً حقوق و مزایای ماهیانه متصدی امور دفتری شاغل در واحد پژوهشی جزو حمایت‌های مستمر واحد دانشگاهی مؤسس می‌باشد.

تبصره ۲۱- نمودار سازمانی هر کدام از گروه‌ها/ هسته‌های پژوهشی نیز طبق تبصره ۸ بند ۱-۷ خواهد بود. برای صرفه‌جویی و عدم تحمل هزینه‌های اضافی، تأمین نیروی انسانی مرکز پژوهشی هر واحد دانشگاهی از میان کارکنان موجود در همان واحد و به پیشنهاد رئیس مرکز پژوهشی تأمین و جابجایی لازم انجام گیرد.

تبصره ۲۲- مرکز تحقیقات/ پژوهشکده پس از توسعه و انعقاد طرح‌های کلان، با پیشنهاد رئیس شورای مرکز پژوهشی و تائید رئیس پژوهشگاه و شبکه آزمایشگاهی دانشگاه، مجاز به افزایش متصدی دفتر، کارشناس آزمایشگاه به شرط پرداخت حقوق از محل درآمد خالص مرکز خواهد بود.

- ۳-۲-۷- اعضای شورای مرکز تحقیقات/ پژوهشکده به شرح زیر انتخاب می‌شود:
- ۱-۳-۲-۷- رئیس واحد دانشگاهی مؤسس (رئیس شورا);
  - ۲-۳-۲-۷- معاون پژوهش و فناوری/ علمی واحد مؤسس (نایب‌رئیس شورا);
  - ۳-۳-۲-۷- رئیس مرکز تحقیقات/ پژوهشکده (دبیر شورا);
  - ۴-۳-۲-۷- مدیران گروه‌های پژوهشی;
  - ۵-۳-۲-۷- روسای دانشکده‌های ذی‌ربط.

تبصره ۲۳- نحوه و میزان پرداخت حق‌الزحمه حضور در جلسات مطابق با آییننامه‌های مالی دانشگاه می‌باشد.

ماده ۸. پژوهشگران واحد‌های پژوهشی

۱-۸- اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی که به صورت مأمور برای تکمیل بخشی از موظفی آموزشی خود با مجوز هیأت امنی استانی در واحد پژوهشی فعالیت می‌کنند.

۲-۸- پژوهشگران مهمان: پژوهشگرانی که رابطه استخدامی با دانشگاه آزاد اسلامی ندارند در صورت داشتن رزومه علمی مناسب و پژوهانه جذب شده از نهادهای مختلف می‌توانند در قالب قرارداد اجرای طرح برون دانشگاهی با واحد پژوهشی همکاری نمایند.

تبصره ۱- اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی به دو صورت همکار تحقیقاتی و مأمور با واحد پژوهشی همکاری دارند.

تبصره ۲- پژوهشگران مهمان و نیروهای قراردادی واحد پژوهشی که از واحد دانشگاهی مأمور نشده و با پژوهه وارد مجموعه شده‌اند، هیچ رابطه استخدامی با واحد دانشگاهی ندارند و در صورت انحلال واحد پژوهشی یا عدم رضایت شورای واحد پژوهشی و با موافقت رئیس واحد پژوهشی با آنان تسویه حساب و قطع همکاری می‌گردد.

تبصره ۳- اگر محققی قرارداد اجرای طرح برون دانشگاهی را به واحد پژوهشی ارائه دهد شورای واحد پژوهشی پس از احراز توانایی‌های شخص می‌تواند بدون در نظر گرفتن امتیاز پژوهشی دانشیاری، ایشان را در قالب همان پروژه جذب و حقوق همکاری پروژه را از محل پژوهانه جذب شده پرداخت نماید.

تبصره ۴- در صورت انحلال واحد پژوهشی اعضای هیأت علمی مأمور، به واحد دانشگاهی خود برمی‌گردند.
تبصره ۵- مدت مأموریت اعضای هیأت علمی واحد دانشگاهی به مرکز یکساله و در صورت عمل نمودن به تعهدات مندرج در قرارداد همکاری، رضایت رئیس واحد پژوهشی و موافقت واحد دانشگاهی قابل تمدید است.

تبصره ۶- زمان شروع مأموریت پژوهشگر باید طوری انتخاب شود که هیچ‌گونه خللی در وظایف آموزشی عضو هیأت علمی، اتحاد نشود.

ماده ۹. نحوه پذیرش پژوهشگران واحد پژوهشی:

۹-۱- نحوه پذیرش برای اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی متقاضی مأموریت در واحد پژوهشی:

۹-۱-۱. ارائه درخواست عضو هیأت علمی واحد دانشگاهی به شورای گروه آموزشی؛

۹-۱-۲. گرفتن موافقت شورای گروه آموزشی و شورای آموزشی واحد دانشگاهی مبنی برکسر موظفی آموزشی با توجه به بند ۱۰-۲ این شیوه‌نامه:

۹-۱-۳. گرفتن موافقت شورای گروه واحد پژوهشی مبنی بر موافقت با مأموریت ایشان؛

۹-۱-۴. ارسال کلیه مستندات ذکر شده در بالا به هیأت امنای استان و صدور مجوز مأموریت هیأت علمی به واحد پژوهشی؛

۹-۱-۵. انعقاد قرارداد بین رئیس واحد پژوهشی و پژوهشگر که در آن وظایف و تعهدات طرفین کاملاً شفاف مشخص شده است.

تبصره- در صورت عدم ایفاء تعهدات توسط پژوهشگر، قرارداد مأموریت ایشان لغو می‌شود.

۲-۹- نحوه پذیرش برای متقاضیان غیر هیأت علمی:

۹-۲-۱. ارائه درخواست به همراه سوابق علمی پژوهشی برای فعالیت در طرح برون دانشگاهی به رئیس واحد پژوهشی؛

۲-۹-۲. بررسی و تأیید در شورای واحد پژوهشی:

۳-۲-۹۰ ارسال نظر شورای واحد پژوهشی به رئیس واحد دانشگاهی مؤسس جهت اعلام نظر و تائید:

۴-۲-۹. اعقاد قرارداد طرح برون دانشگاهی بین رئیس واحد دانشگاهی مؤسس و سازمان خارج از دانشگاه که توسط متقاضی معرفی شده است.

۲-۹. انعقاد قرارداد داخلی اجرای طرح بین رئیس واحد پژوهشی و پژوهشگر.

ماده ۱۰۵. فعالیت اعضای واحدهای پژوهشی

۱-۱۰. ساعات موظفی پژوهشی اعضای هیأت علمی پژوهشی نیمه وقت مطابق با آیین نامه آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی (۳۵/۱۶۴۳۴۴۳ مورخ ۸۷/۰۵/۳۰) محاسبه و دو برابر تعداد ساعت موظفی آموزشی خواهد بود.
تبصره ۱- مبنای محاسبه ساعت تحقیق، طرح پیشنهادی پژوهشگر می باشد که به تصویب شورای واحد پژوهشی رسیده است.

۲-۱۰- اعضای هیأت علمی طبق جدول زیر می توانند بخشی از موظفی آموزشی خود را در واحد پژوهشی تکمیل نمایند.

مرتبه	حداکثر میزان ساعت موظفی آموزشی که عضو هیأت علمی می تواند در واحد پژوهشی تکمیل نماید.
استاد	۱۰
دانشیار	۹
استادیار	۸
مربی	۷

۳-۱۰. موظفی هر طرح پژوهشی (مقاله، اختراع، محصول اولیه و ...) توسط شورای آن واحد پژوهشی تعیین خواهد شد.

تبصره ۲- فعالیت اعضای واحد پژوهشی لازم است به تأیید بالاترین مسئول واحد پژوهشی برسد.

تبصره ۳- صدور هرگونه حکم مأموریت به اعضای واحدهای پژوهشی باید در چارچوب طرحهای پژوهشی در دست اجرای پژوهشگر باشد و به تأیید رئیس واحد دانشگاهی مؤسس برسد.

تبصره ۴- در صورت بیشتر شدن تعداد ساعت تحقیق از ساعت موظفی، مطابق طرح توجیهی مصوب شورای واحد پژوهشی امکان پرداخت حق التحقیق تا سقف ۶۰ ساعت در ماه وجود دارد.

ماده ۱۱. مقررات مالی

۱-۱۱. درآمدهای واحد پژوهشی

- الف) انجام طرحهای برون دانشگاهی و طرحهای ملی؛
- ب) کمکهای بلاعوض واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی، سازمانها و نهادهای مختلف؛
- ج) برگزاری کلاس‌های آموزشی، همایش، کارگاهها و نشستهای تخصصی؛
- د) ارائه خدمات مشاوره‌ای و پرورش برای اشخاص حقیقی، ارگان‌ها و سازمان‌های مختلف؛

۵) انجام طرح‌های کلان که واحد دانشگاهی هزینه آن را می‌پردازد؛
و) انتقال تجهیزات و امکانات به مرکز که منتج از تفاهم‌نامه‌های منعقد شده با دیگر ارگان‌ها می‌باشد.
ز) تولید و فروش دانش فنی.

تبصره ۱- تأمین اعتبار واحدهای پژوهشی توسط واحد دانشگاهی مؤسس و از مجاری مختلف (اعتبارات پژوهشی واحد و در صورت امکان منابع دولتی و غیردولتی، خیرین و ...) طبق ضوابط و مقررات دانشگاه آزاد اسلامی انجام می‌گیرد. این کمک‌ها در یک سال اول فعالیت واحد پژوهشی بهمنظر تأسیس و تقویت زیرساخت‌ها خواهد بود و از سال دوم، واحد پژوهشی موظف به درآمدزایی و تأمین هزینه‌های خود می‌باشد.

تبصره ۲- اگر واحد پژوهشی نتواند از سال دوم به موقعیت درآمدزایی و تأمین هزینه‌ها برسد، موضوع در مرجع صدور مجوز واحد پژوهشی بررسی و مجوز باطل خواهد شد. در صورت اصرار واحد دانشگاهی مؤسس بر حفظ مجوز، امکان تمدید آن به مدت یک سال دیگر به شرط حمایت واحد دانشگاهی مؤسس، توسط مرجع صدور مجوز وجود دارد.

۲-۱۱. هزینه‌های واحد پژوهشی

- الف) حقوق نیروی انسانی و پژوهشگران؛
- ب) خرید مواد و تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی؛
- ج) هزینه خدمات آزمایشگاهی، آزمون و کالیبراسیون؛
- د) خرید یا تولید نرم‌افزار؛
- ه) ساخت و تولید مواد و تجهیزات آزمایشگاهی؛
- و) مجلات؛
- ز) تهییه و تجهیز زیرساخت‌های اداری.
- ح) هزینه‌های جاری.

تبصره ۳- تمام خریدهای واحد پژوهشی تابع آیین‌نامه مالی و معاملاتی دانشگاه است.

تبصره ۴- خرید از محل پژوهانه توسط اعضای هیأت علمی، تابع آیین‌نامه مربوطه است.

۳-۱۱. سایر موارد

الف- واحدهای پژوهشی که مجوز تأسیس و فعالیت را دریافت می‌کنند به مدت یک سال مجاز به هزینه کرد از محل ردیف ۱-۲ بودجه پژوهشی بر حسب بخش‌نامه‌ها و دستورالعمل مربوطه (۷۰/۴۵۶۲۴۸ مورخ ۹۱/۱۲/۲۲) هستند.

تبصره ۱- در سال اول تأسیس، واحد دانشگاهی مؤسس مجاز است با تائید شورا در چارچوب طرح توجیهی واحد پژوهشی تا سقف ۵۰ درصد بودجه ردیف ۱-۲ را برای تجهیز واحد پژوهشی هزینه کند.

ب- درآمد واحدهای پژوهشی پس از کسر هزینه‌ها و مالیات با شناسه مستقل واریز می‌شود. امکان برداشت از حساب با امضای مشترک رئیس واحد دانشگاهی مؤسس و بالاترین مقام مسئول واحد پژوهشی انجام می‌شود.

ج- میزان و محل مصرف درآمدها، صرفاً در چارچوب فعالیتهای واحد پژوهشی و توسط بالاترین مقام واحد پژوهشی پیشنهاد و در شورای پژوهشی واحد پژوهشی تصویب شده و پس از تائید رئیس واحد دانشگاهی مؤسس ابلاغ می‌شود.

د- واحد پژوهشی می‌تواند مطابق با آییننامه‌های دانشگاه درصدی از بودجه واحد پژوهشی را به صورت تنخواه‌گردان جهت تسریع در انجام پروژه‌ها و انجام تعمیرات و نگهداری ساختمان‌ها و دستگاه‌های واحد پژوهشی در اختیار داشته باشد و به صورت سه ماهانه نسبت به تسویه حساب آن‌ها اقدام نماید. در صورت نیاز به مبلغ بیشتر از سقف ذکر شده با نظر رئیس واحد دانشگاهی مؤسس انجام می‌گردد.

ه- حق‌الرحمه مشاوران، داوران و حق جلسه اعضای واحد پژوهشی بر اساس مقررات مالی دانشگاه محاسبه و در سال اول از محل بودجه واحد دانشگاهی مؤسس و در سال‌های آتی از محل درآمدهای واحد پژوهشی قابل پرداخت است.

ماده ۱۲. ارزیابی عملکرد واحدهای پژوهشی

واحدهای پژوهشی باید گزارشی از عملکرد سالیانه خود را پس از اخذ تأییدیه واحد دانشگاهی مؤسس به کمیته ارسال نمایند. این گزارش و بازدیدهای کارشناسان پژوهشگاه و شبکه‌های آزمایشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی مبنای رتبه‌بندی واحد پژوهشی خواهد بود.

۱-۱۲. ایجاد قطب علمی پژوهشی؛

۲-۱۲. همکاری در طرح پایش (پژوهش اثربخش یکپارچه شبکه ای) دانشگاه آزاد اسلامی؛

۳-۱۲. انجام پژوهش‌های متصرکز، هدفمند، مأموریت‌گرا و مسئله محور؛

۴-۱۲. تعداد محصولات یا طرح‌های ارائه شده به مراکز رشد یا پارک علم و فناوری؛

تبصره ۱- در گزارش عملکرد ارسالی، طرح‌های یادشده باید بانام واحد پژوهشی و مرتبط با مأموریت‌های واحد پژوهشی باشد و گواهی حسن انجام کار از مرجع ارائه‌دهنده طرح داشته باشد.

۵-۱۲. ارائه و انجام طرح‌های نوین صنعتی، فرهنگی، اجتماعی و هنری و همچنین ارائه نظریه‌های نوین؛

۶-۱۲. تولید و فروش دانش فنی؛

۷-۱۲. میزان همکاری‌های علمی، اجتماعی و صنعتی با سایر مراکز علمی، پژوهشی داخلی و خارجی؛

۸-۱۲. میزان درآمدزایی از طریق فعالیت‌های دانش‌بنیان.

تبصره ۲- طبق بند ۲-۷ آییننامه نحوه تأسیس واحدهای پژوهشی در دانشگاه‌ها به شماره عتف_۳۱۰۳_۲۰۱۳ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷، وزارت از واحدهای پژوهشی برتر و پیشتاز دانشگاه‌ها که نقش اساسی در توسعه ملی و منطقه‌ای ایفا و در سطح بین‌الملل اعتبار کسب می‌کنند حمایت می‌کند. بدین منظور در سامانه ارزیابی وزارت که از سال ۱۳۹۸ راهاندازی خواهد شد، واحدهای پژوهشی بر اساس شاخص‌های عملکردی که هرساله در وبگاه معاونت پژوهش و فناوری وزارت تعیین می‌گردد، ارزیابی خواهند شد. ضمناً پژوهشگاه و شبکه آزمایشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی نیز علاوه بر شاخص‌های ذکر شده، برای رتبه‌بندی واحدهای پژوهشی، نقش آن‌ها را در درآمدزایی غیر شهریه ای مورد ارزیابی قرار می‌دهد.

ماده ۱۳. انطباق واحدهای پژوهشی موجود با این شیوه‌نامه

آن دسته از واحدهای پژوهشی دانشگاه که قبلاً مجوز تأسیس اخذ کرده‌اند در مدت زمان یک سال از تاریخ ابلاغ این شیوه‌نامه فرصت دارند ساختار خود را با این شیوه‌نامه تطبیق داده و مجوز ادامه فعالیت از مراجع صدور مجوز ذکر شده در این شیوه‌نامه دریافت نمایند.

تبصره - مسئولیت بررسی و تطبیق و ارائه گزارش با رئیس واحد دانشگاهی مؤسس می‌باشد.

ماده ۱۴. سایر موارد

۱-۱۴. شرکت‌های حاصل از فعالیت تحقیقاتی واحدهای پژوهشی در اولویت استقرار در مراکز رشد و پارک علم و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی قرار خواهند گرفت. در این صورت مسئولین واحدهای پژوهشی موظف هستند دانش تولید شده را کمی کرده و طبق نظر شورای واحد پژوهشی سهم آن واحد را در شرکت مستقر در مرکز رشد مشخص نمایند.

۲-۱۴. شرایط تولید دانش به شرح زیر است:

۱-۲-۱۴. مقاله‌های ارائه شده برای چاپ در مجلات معتبر داخلی و خارجی باید به نام واحد پژوهشی باشد و نحوه

آدرس دهی به شرح زیر است:

الف) مقاله‌های فارسی مطابق نمونه زیر:

- نام واحد پژوهشی، نام واحد دانشگاهی مؤسس، دانشگاه آزاد اسلامی، نام شهر، ایران.

ب) مقاله‌های انگلیسی:

- نام واحد پژوهشی، نام واحد دانشگاهی مؤسس, Islamic Azad University, نام شهر.

۲-۲-۱۴. در مقاله‌های مستخرج از فعالیت‌های انجام شده در واحد پژوهشی، نام موسسه محل خدمت نویسنده مسئول و همکاران خارج از مرکز نیز می‌تواند قید شود.

۳-۲-۱۴. مقاله‌های استخراج شده از فعالیت‌های انجام شده در واحد پژوهشی، شامل تشویقی و تسوبیه حساب برای دفاع از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری و بر اساس آیین‌نامه‌های مربوطه است.

از تاریخ ابلاغ، این شیوه‌نامه مبنای فعالیت‌های واحدهای پژوهشی قرار گرفته و مرجع رسیدگی به امور این مراکز، پژوهشگاه و شبکه آرمایشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی می‌باشد.